

Brazilijos muzikos žvaigždės Makely Ka kūryba – lyg astronauto atliekama čiabuvių muzika



Liepos 30-31 d. Lietuvoje viešės ryški Brazilijos *world* muzikos žvaigždė – Makely Ka, kuris tituluojamas vienu geriausiu savo kartos kompozitoriumi ir atlikėju. Jo kūryba – tai išskirtinė šiuolaikinės brazilioskos muzikos jėga: gilūs ir ironiški dainų tekstai, netikėtos kūrinių formos bei neįprasta, sunkiai pamirštama dainavimo maniera.

Makely Ka kompozicijose girdimas elegantiškas poezijos, folkloro, įvairių Brazilijos regionų ritmų bei elektroninės muzikos derinys. Šis jaunas atlikėjas yra įrašęs keturis solinius albumus, daugiau nei 80 dainų su įvairiais Brazilijos, Ispanijos, Portugalijos ir Japonijos dainininkais. Su šiuo entuziazmu, drąsiomis muzikinėmis idėjomis trykstančiu kūrėju, norime supažindinti Lietuvos klausytojus.

– *Tavo dainavimo maniera pasižymi savo išskirtinumu, yra lengvai įsimenama ir sunkiai sumaišoma su kieno nors kito. Kodėl ji būtent tokia? Ar dėl ironiško ir kritiško požiūrio, kurį komunikuoji savo dainų tekstais, ar tai yra įgimtas tavo muzikinis bruožas?*

– Mano dainavimo stilius tarsi atspindi šeimos tradiciją, kurią aš perėmiau iš savo tėvo. Šis dainavimas yra vadinamas *aboio*. *Aboio*, paplitęs praėjusio amžiaus pirmoje pusėje šiaurės rytų Brazilijoje, buvo galvijų bandas varančių kaubojų dainavimo maniera. Kaubojų užduotis būdavo nuraminti bandą, todėl jie kalbėdavosi su gyvuliais dainuodami. Žinoma, mano dainavimui įtakos turi ir kiti veiksniai, tokie kaip populiaroji ir tradicinė brazilų muzika, bet manau, kad charakteringiausiai mano kūrinuose girdimas *aboio* paveldas.

– *Esi vertinamas už gilius savo dainų tekstus, drąsų požiūrį – papasakok, apie ką dainuoji? Ką tavo manymu yra svarbu pasakyti publikai?*

– Mano dainų žodžiai kalba įvairiausiomis temomis – tokiomis kaip mitologija, politika, biologija, astronomija, meilė, karas, technologijos bei kelia kitus su šiuolaikiniu gyvenimu susijusius klausimus. Žvelgdamas per poezijos prizmę, bandau pamatyti įprastus dalykus visiškai kitokiu būdu, iš kitos jų pusės. Noriu, kad mano muzika būtų pateikiama ne tik kaip pramoga, o skatintų žmones mąstyti.

– *Kaip tiksliausiai galima įvardinti tavo muziką? Koks tai yra stilius ar kokių stilių mišinys?*

– Man patinka savo kūryboje maišyti tradicinę muziką su pop kultūra, naudoti šiaurės rytų Brazilijos regioninius ritmus, o harmoniją papuošti sudėtingesnėmis pietryčių džiazų įtakomis. Mėgstu eksperimentinius bei elektroninius garsus, į savo dainas įdedu aplinkos garsų. Taigi mano kūryba skamba lyg astronauto atliekama čiabuvių muzika!

– *Norėtume, kad pristatytum savo grupę, su kuria atvyksi į Lietuvą. Kokią programą ruošiate, apie ką dainuosite, kokią muziką pademonstruosite?*

– Kartu su manimi į Lietuvą atvyksta muzikantai Alcione Oliveira (perkusija), Rodrigo Torino (dešimtstygė braziliška gitara ir ukulėlė), Rafael Azevedo (akustinė ir lap steel gitaros), Fred Fonseka (bosas), Ulisses Moisés (*MPC, loops ir electronic fx*) bei Mateus Espinha (būgnai ir perkusija). Pasirodymo Lietuvoje metu atliksime dainas iš naujausio albumo „Cavalo Motor“ bei pagrosime keletą kūrinių iš ankstesnių albumų. Iš jų atrinkau dainas, kurios tarsi dialogu kalbasi su mano naujojo albumo kūriniais, įkvėptais šiaurės rytų muzikos, ir sukuriančiais tokią atmosferą, kuri klausytojus gali nukelti į pačius atokiausius pasaulio užkampius.

– *Esi įrašęs daugybę dainų su įvairiais Brazilijos, Ispanijos, Portugalijos, Japonijos ir kt. šalių dainininkais. Kokiomis kalbomis dainuoji? Kas skatina jungtis prie įvairių tarptautinių projektų?*

– Dainuoju vien portugališkai, tačiau į savo dainas kartais įtraukiu žodžius ir terminus *tupi, yoruba, quimbundo* ar *galego* kalbomis. Būtent jos turėjo įtakos portugalų kalbai, kurią vartoja Brazilijos gyventojai. Apskritai manau, kad brazilų muzika yra universali kalba – todėl ji paplitusi visame pasaulyje.

Beje, aš visuomet esu atviras naujoms muzikinėms partnerystėms ir kultūriniais mainams. Būtų be galo nuostabu pradėti bendradarbiauti su Lietuvos poetais ir muzikantais.

– *Ką laikytum savo įsimintiniausiu muzikiniu įvykiu?*

– Manau, kad svarbiausiu muzikiniu įvykiu galima vadinti pernai metais vykusį mano pasirodymą WOMEX festivalyje Graikijoje, Tesalonikų mieste. Jame grojau neįtikėtinai auditorijai, kurią sudarė įvairiausių tautybių žmonės, įskaitant ir lietuvius. Būtent čia mane

pastebėjo bei pakvietė groti Lietuvoje.

– Esi ne vien muzikantas, bet ir poetas, rašytojas – apie ką rašai, kokios temos tave domina? Ką savo tektais nori pasakyti skaitytojams?

– Mane domina mitologija, biologija, technologijos, transcendencija, mokslinė fantastika, politika, antropologija – viskas, kas gali man pasiūlyti naujų būdų, kaip žvelgti į pasaulį. Rašau apie tai, kas mane erzina, ir apie tai, kas mane akina. Noriu savo skaitytojams suteikti šiek tiek diskomforto, kuris juos apstulbintų.

– Esi tituluojamas vienu geriausiu savo kartos Brazilijos kompozitoriumi ir atlikėju – ar seniai girdi tokius komplimentus? Kas, tavo manymu, Makely Ka muziką daro išskirtine ir gerai vertinama? Kas tave įkvepia kurti?

– Nuo to laiko, kuomet prieš dešimt metų pradėjau savo karjerą, žingsnis po žingsnio jaučiu augančią patirtį. Manau, kad sunkiai ir atkakliai dirbant yra natūralu sulaukti pripažinimo. Talentas ir sėkmė taip pat yra svarbūs, tačiau atsidavimas bei pasiryžimas yra būtinas šiandienos menininko karjerai. O tai, kas mane šiuo metu įkvepia, yra mano berniukai.

– Makely Ka kūryba išsiskiria įdomiomis koncepcijomis – kurdamas naujausią savo albumą „Cavalo Motor“ („Motorizuotas žirgas“) „pasibalnojęs“ dvirači, apsiginklavęs kompiuteriu ir interneto ryšiu leidaisi į Brazilijos kultūros šaknų ieškojimą. Kaip gimė ši idėja?

– Į kelią pirmiausia leidausi ieškoti medžiagos, fotografijų, garsų, simbolių, bet taip pat ir atsakymų į man kylančius klausimus. Kuomet kelias savaites praleidi vienumoje, tu pradedi kalbėtis su savimi. Tai lyg judėjimo meditacija. Aš keliavau įsivaizduojamu maršrutu, tarsi į romano „Grande Sertão: Veredas“ knygos vidų. Mindamas pedalus per atokiausius Brazilijos užkampius sekiau niekad neegzistavusio šios knygos personažo keliais.

Ši idėja gimė, kuomet pajutau būtinybę ištirti savo muzikinio identiteto kilmę. Gimiau šiaurės rytuose, o užaugau pietryčių Brazilijoje. Tai yra labai skirtingi regionai, išsiskiriantys jiems būdingais drabužiais, papročiais ir kultūra. Kelionėje supratau, kad vieta tarp pietvakarių ir šiaurės rytų regionų buvo mano tapatybės simbiozės kelias.

– Gal gali papasakoti įdomių nutikimų iš šios kelionės dviračiu po Braziliją? Ar ilgai truko kelionė? Kaip sekėsi rinkti medžiagą kūrybai?

– Kelyje sutikau daugybę įdomių žmonių, pavyzdžiui, muzikantų, kaubojų, medžiotojų, gydytojų. Išgirdau daugybę istorijų, apturėjau keletą sunkumų, porą kartų buvau pasiklydęs, taip pat mačiau daugybę nuostabių gyvūnų. Daugiau istorijų apie šią kelionę papasakosiu savo knygoje, kurą šiuo metu rašau. Kelionės dviračiu metu nuvažiauvau apie 1700 km. Sunkiausia kelionėje buvo susidoroti su baime, jog baigiasi vanduo, kartais baimindavausi, kad mane užpuls laukiniai gyvūnai – o juk daugiausiai keliavau dykuma.

– Esi vertinamas už drąsias, net anarchiškas muzikines idėjas – kokiomis koncepcijomis ir netikėtais sprendimais pasižymi ankstesni albumai? Galbūt turi kitų neįprastų idėjų ateityje pasirodysiantiems albumams?

– Mano ankstesnis solo albumas buvo roko patirtis su ryškia antropofagijos (žmogėdrystės) kultūros įtaka. Albumas „Autofago“ yra tai, kas save suvalgo. Tai yra labai svarbi Brazilijos kultūros sąvoka. Prieš šį albumą kartu su dainininke Maísa Moura išleidau darbą „Danaide“.

Pastarąjį darbą įkvėpė graikų mitas „Danae“.

Šiuo metu galvoju apie galimybę drauge su dar dvejomis ar trimis Brazilijos grupėmis sukurti kelio filmą, kuris būtų filmuojamas keliaujat po Rytų Europą autobuso priekaboje. Norėčiau tai įgyvendinti kitais metais per Pasaulio taurės varžybas. Kuomet pasaulinė auditorija stebėtų futbolą Brazilijoje, mes keliautume ir grotume senajame žemyne.

– Brazilija yra įvairialypė šalis, pasižyminti savo žmonių, kraštovaizdžio, gyvenimo būdo ir kultūrų skirtumais. O kokią Braziliją sieki parodyti savo klausytojams? Kaip pristatai ją užsienio publikai?

– Brazilijos kultūrą aš jums šiek tiek atskleisiu koncertų metu, tačiau bandau spėti, kad mano muzika klausytojams taps giliu pasinėrimu į tradicijas, nepaliekančiu dialogo su šiuolaikiniu gyvenimo būdu.

– Galiausiai, ką teko girdėti apie Lietuvą? Kokias mintis sukėlė kvietimas atvykti į mūsų šalį? Gal norėtum ką nors perduoti tavo pasirodymo Lietuvoje laukiantiems klausytojams?

– Pirmas dalykas, kurį pagalvojau pakviestas groti Lietuvoje, buvo – aš susipažinsiu su poeto Adomo Mickevičiaus šalimi! Man labai patinka jo poema „Ponas Tadas“. Taip pat girdėjau apie Vilniuje vykstantį festivalį „Poezijos pavasaris“ – jis labai garsus. Be to, man be galo įdomi lietuvių kalba, kuri yra labai sena, tačiau vis dar kasdien vartojama. Apskritai man patinka klausytis žmonių gatvėse, todėl kartais įrašinėju aplinkos garsus iš savo aplankytų vietų.

Man labai įdomus faktas, kad Lietuva buvo paskutinė šalis atsivertusi į katalikybę ir pirmoji šalis, išsivadavusi iš Sovietų Sąjungos.

Nepaisant kalbos skirtumų, tikiuosi, kad Lietuvos žmonės supras mūsų dainas ir visą poetinį bagažą per muzikos ritmus bei melodijas. Tikiuosi, kad auditorija Braziliją pajaus šiek tiek giliau nei iki šiol.

– Ačiū už atsakymus!

Šaltinis:
info@balsas.lt

Šis puslapis atspausdintas iš Balsas.lt <http://www.balsas.lt/naujiena/744886/brazilijos-muzikos-zvaigzdes-makely-ka-kuryba-lyg-astronauto-atliekama-ciabuviu-muzika>